

Bilten

djelatnosti udruge
Zvezdano selo Mosor
znanost - kultura - umjetnost

ZVJEZDARNICA

2025.

Zvezdano selo Mosor

znanost – kultura – umjetnost

Šimićeva 50
21000 Split

www.zvezdano-selo.hr
info@zvezdano-selo.hr

2025.

Predsjednik

Goran Sučić

Dopredsjednik

Kamilo Čuljak

Tajnik

Tomislav Nikolić

Astronom-animator

Zoran Knez

Upravni odbor:

Goran Sučić

Kamilo Čuljak

Tomislav Nikolić

Zoran Brčić

Visko Haladić

Antica-Marija Lovrić

Martin Olujić

Djelatnost udruge **Zvezdano selo Mosor (ZSM)** posvećana je u prvom redu promicanju i poduci s područja astronomije i astronautike. Usto, udruga se intenzivno bavi i jačanjem ekološke svijesti u mladima, te promicanjem drugih prirodnih znanosti, tehničke kulture, te opće kulture i umjetnosti. Ciljevi su nam edukacija novih naraštaja astronoma, poboljšanje kvalitete življenja mladih, sprečavanje asocijalnih i ovisničkih ponašanja u neposrednom radu s mladima, te poticanje kreativnog stvaralaštva mladih kroz edukacijske programe i radionice.

Rad ZSM-a se može podijeliti na djelatnosti trajnog karaktera, koje se već duže vrijeme provode svake godine, te povremena događanja, koja se upriličuju u određenim prigodama.

Kao i dosad, ZSM je i u školskim godinama 2024/25. i 2025/26. organiziralo **Malu školu astronomije**. Nastava se održava u prostorijama udruge u Splitu, u Šimićevoj ulici br. 50, dok se praktični dio poduke – upoznavanje s izgledom neba i promatranja teleskopom – vrši tijekom povremenih posjeta polaznika Zvezdarnici na vrhu Makirina, u Gornjem Sitnom. Polaznici su podijeljeni u dvije skupine: učenici osnovnih škola su u jednoj od njih, dok drugu pohađaju svi oni stariji. Predavanja sada pohađa desetak učenika, studenata i odraslih građana. Predavanja vodi astronom-animator ZSM-a Zoran Knez.

Nakon prošlogodišnje pobjede na Državnom natjecanju iz astronomije, Marta Jerčić, polaznica osmog razreda splitske OŠ Kman-Kocunar i Male škole astronomije Zvezdanog sela Mosor, na ovogodišnjem je natjecanju u jakoj konkurenciji osvojila vrlo dobro 5. mjesto. Završna razina natjecanja je održana u vremenu od 12. do 14. svibnja, u Osnovnoj školi Petrijevci. Kao i ranijih godina, natjecanjem su bili obuhvaćeni učenici viših razreda osnovnih škola, te oni srednjih škola. U Martinoj kategoriji je nastupilo još dese-

tero drugih osmaša.

Osim što su, rješavajući test, trebali pokazati znanje iz astronomije primjereno njihovom uzrastu, natjecatelji su već ranije morali pripremiti praktični rad, kako bi ga na Državnom natjecanju mogli i prezentirati. Martin rad, pod nazivom Mjerenje visine i promjera kratera na Mjesecu, imao je za cilj odrediti visinu i promjer Mjesečevih kratera metodom mjerenja duljine sjene na fotografijama. U radu je mjeren i promjer kratera u odnosu na poznate udaljenosti. Koristila je fotografije Mjesečeve površine snimljene kamerom pametnog telefona kroz teleskop, kada je Mjesec bio u fazi blizu prve četvrti. Zaključno je iznijela svoja zapažanja, o tome u kojim slučajevima primijenjena metoda mjerenja sjene daje najbolje rezultate te koji uvjeti trebaju biti ispunjeni, da bi mjerenje bilo što preciznije. Martin mentor je i ove godine bio prof. Tomislav Tafra, a komentori su joj bili Zoran Knez, as-

tronom-animator Zvezdanog sela Mosor i Nando Duje Kuprešanin, student Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu. Fotografije Mjesečeve površine snimljene su s terase Zvezdarnice u Gornjem Sitnom!

Kada god su to meteorološki uvjeti dopuštali, zvezdarnica ZSM-a je u večernjim satima petkom i subotom bila otvorena za **posjete građana**. Posjetitelje je primao astronom-animator ZSM-a Zoran Knez, a povremeno su mu u tome pomogali i mladi članovi udruge Duje Barić, Anđela Kavelj i Nando Kuprešanin. Posjećenost je i ove godine bila vrlo velika, osobito u ljetnim mjesecima.

Sljedeća vrlo važna stalna djelatnost udruge, bila je provedba **Škole u prirodi**, oblika suradnje ZSM-a i predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, te fakulteta u Splitu i drugim mjestima naše zemlje.

Riječ je o edukacijskom obilasku Poljičkog kraja kojega vode tajnik ZSM-a Tomislav Nikolić i stručna suradnica ZSM-a, a koji uključuje i posjet Zvezdarnici s predavanjem iz astronomije i promatranjem okoline s terase Zvezdarnice (za dnevnih posjeta) ili astronomskim promatranjem neba (za večernjih posjeta). Za astronomski dio programa je bio zadužen astronom-animators ZSM-a Zorana Kneza. Program Škole u prirodi pokazuje postojano veliko zanimanje nastavnika i roditelja za taj oblik poduke, a u njega su u prvom redu uključeni učenici od trećeg do šestog razreda osnovne škole.

U tradicionalne djelatnosti naše udruge spadaju i **učenički kampovi**, koji su ove godine organizirani u četiri navrata, u samoj Zvezdarnici na Mosoru.

Zimska škola tehničkih aktivnosti

U zvezdarnici udruge Zvezdano selo Mosor (ZSM) u Gornjem Sitnom je u vremenu od 24. do 28. veljače održana ovogodišnja Zimska škola tehničkih aktivnosti za učenike osnovnih škola. ZSM organizira škole tehničkih aktivnosti već više od dva desetljeća. U tom je vremenu te učeničke kampove tijekom školskih praznika pohađalo ukupno skoro 2200 polaznika osnovnih i srednjih škola. U radu ove Zimske škole je sudjelovalo 13 učenika osnovnih škola iz Splitsko-dalmatinske županije. Za njih je u tome razdoblju priređeno sedam raznovrsnih radionica.

Na početku održavanja Škole, polaznike je pozdravio tajnik Udruge Tomislav Nikolić, koji ih je i upoznao s programom peterodnevnog kampa. S nekoliko prigodnih riječi, djeci su se obratili i gosti Zvezdanog sela Mosor: Igor Radanović, predsjednik Nadzornog odbora ZTK grada Splita, Dragan Pavelin,

predsjednik Udruge tehničke kulture "Storm", Danijel Dodig, predsjednik ZTK grada Imotskog, Zdenka Terek, zamjenica glavnog tajnika Hrvatske zajednice tehničke kulture, te Maja Kaštelančić, viša savjetnica Odsjeka za odgoj, obrazovanje, znanost i tehničku kulturu Grada Splita, koja je ovu Zimsku školu tehničkih aktivnosti i otvorila.

Popodne prvog dana ove Zimske škole je na rasporedu bila astronomska radionica. Vodio ju je astronom-animator ZSM-a Zoran Knez, a u sklopu nje su polaznici upoznati s korištenjem jednog planetarijskog programa za računalno. Polaznici su naučili simulirati izgled neba za zadano mjesto na Zemlji i drugim planetima, u neko zadano vrijeme, ali isto tako i to kako u tome programu napraviti vlastiti planet!

Cijelog drugog dana Zimske škole je održavana radionica blokovskog programiranja. Vodila ju je Josipa Šimunović, nastavnica informatike u splitskoj Elektrotehničkoj školi i vanjska suradnica Zajednice tehničke kulture grada Splita. Cilj radionice je bio na zabavan i interaktivan način upoznati učenike s osnovama programiranja. Djeca su kroz radionicu naučila kako koristiti vizualne blokove za kodiranje, te su korak po korak kreirala vlastitu funkci-

onalnu igricu. Pored toga, radionicom se željelo i potaknuti djecu na razvoj logičkog razmišljanja i rješavanje problema.

Polaznici su se u srijedu susreli s osnovama raketnog modelarstva. Veći dio dana su izrađivali rakete s padobranom, uz posebnu pozornost na pozicioniranje stabilizatora, način izrade i slaganje padobrana, obradu glave rakete i sl. Učenici su upoznati i s pravilima državnog natjecanja raketnog modelarstva. Radionicu je vodio Martin Olujić, predsjednik Zajednice tehničke kulture grada Splita, uz asistenciju Marine Ree Vuletić, profesorica hrvatskog i talijanskog jezika u splitskoj Ekonomskoj i upravnoj školi. Onaj najatraktivniji dio radionice – lansiranje raketa – morao je, nažalost, otpasti zbog vrlo loših vremenskih uvjeta. Martin Olujić je u popodnevним satima za polaznike održao i radionicu origamija – vještine svijanja papira.

U srijedu su održane dvije radionice koje je vodila Lucija Andrea Skočić, stručna suradnica Zajednice tehničke kulture grada Splita. Na priepodnevnoj radionici robotike, polaznici Škole su gradili raznovrsne robote koristeći se Lego Education Spike Prime setom. Programirali su rad motora i senzora

u programu Spike. Upustili su se i u borbu robota, te ih nadograđivali i poboljšavali ih po potrebi. Programirali su i robote mBot2, te su ih pokretali i daljinskim upravljanjem.

Istoga dana u popodnevnim satima je upriličena i radionica modeliranja 3D olovkom. Djeca su naučila kako se 3D olovke koriste, te su njima izrađivali modele, neke prema već postojećim predlošcima, a neke i iz vlastite mašte.

U petak, posljednjeg dana Zimske škole, održana je radionica elektrotehnike. Vodio ju je Tome Kovačević, nastavnik tehničke kulture i informatike iz splitske OŠ Mejaši. Učenici su se upoznali s osnovnim pasivnim i aktivnim elektroničkim elementima radeći na eksperimentalnoj pločici različite elektroničke sklopove. Prema elektroničkim i montažnim shemama, izrađivali su sklopove gdje su koristili različite otpornike, svijetleće diode, tipkala, klizne prekidače, zujalicu, kondenzator, tranzistore... U drugom dijelu radionice, učenici su izradili tri različita elektronička sklopa na pravim pločicama. Elektroničke elemente su spajali upotrebom lemilica, te su na takav način dobili treptalo, bubu i svijetlećeg LED Boba.

Pored svega toga, za polaznike Zimske škole su u večernjim satima održavana i predavanja iz astronomije. Zbog vrlo loših vremenskih uvjeta – oblačnog neba, kiše i povremeno jakog vjetrova – nije bilo moguće provesti astronomska promatranja neba teleskopom i upoznati polaznike sa zvijezdama i zvijezdama koji su vidljivi u ovo doba godine. Za taj svemirski dio programa škole je bio zadužen astronom-animator Udruge Zoran Knez.

Osim što je pomagala u provedbi radionica, Marina Rea Vuletić je u ovoj Zimskoj školi bila zadužena i za pedagoški nadzor đaka u slobodnom vremenu. I ovu Zimsku školu tehničkih aktivnosti u ZSM-u je organizirao i njen rad u potpunosti koordinirao tajnik Udruge Tomislav Nikolić.

Prva ljetna škola tehničkih aktivnosti

U zvjezdarnici udruge Zvezdano selo Mosor (ZSM) u Gornjem Sitnom je u vremenu od 7. do 11. srpnja održana prva ovogodišnja Ljetna škola tehničkih aktivnosti za učenike osnovnih škola. ZSM organizira škole tehničkih

aktivnosti već skoro četvrt stoljeća. U tom je vremenu te učeničke kampove tijekom školskih praznika pohađalo ukupno blizu 2200 polaznika osnovnih i srednjih škola. U radu ove Ljetne škole je sudjelovalo 17 učenika osnovnih škola iz RH. Za njih je u tome razdoblju priređeno sedam raznovrsnih radionica.

Prije prve radionice, polaznike je pozdravio njihov domaćin i voditelj ove Ljetne škole Tomislav Nikolić, tajnik Zvezdanog sela Mosor. S nekoliko prigodnih riječi su im se potom obratili i predsjednik Zajednice tehničke kulture grada Splita Martin Olujić, viši savjetnik-specijalist Upravnog odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu Splitsko-dalmatinske županije Goran Kursar, te viša savjetnica pri Odsjeku za odgoj, obrazovanje, znanost i tehničku kulturu Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Splita Maja Kaštelančić. Gđa. Kaštelančić je potom i otvorila ovu Ljetnu školu tehničkih aktivnosti.

Popodne prvog dana Ljetne škole je na rasporedu bila astronomska radionica. Vodio ju je astronom-animator ZSM-a Zoran Knez, a u sklopu nje su

polaznici upoznati s korištenjem jednog planetarijskog programa za računalu. Polaznici su naučili simulirati izgled neba u zadano vrijeme i za zadano mjesto na Zemlji i drugim planetima.

U utorak prijepodne je održana radionica maketarstva, koju je vodio Edo Modun, predsjednik splitskog Maketarsko-modelarskog kluba "Danijel Vuković". Radionica je održana u sklopu "Ljetnih radionica" koje provodi MMK DK. Polaznici su se upoznali s raznim tehnikama i vještinama koje su potrebne u maketarstvu, ali su dobrodošle i u drugim situacijama, te su iste odmah primijenili u izradi dviju jednostavnih maketa. Većina polaznika je zatražila i dobila još dvije malo složenije makete, za izradu kod kuće.

Istoga dana popodne, na programu je bila radionica radioamaterizima. Radionicu je vodio Luka Štrbac, mladi član splitskog Radio kluba Marjan. U radionici je bilo riječi o radiogoniometriji, pa su spomenuta svjetska natjecanja u Hrvatskoj, kao i mnogobrojna natjecanja na lokalnoj razini. Bilo je riječi i o osnovnim pojmovima iz elektrotehnike, demonstrirano je postavljanje i rad UKV postaje, protumačene su vrste antena i način njihove izra-

de, spomenut je i CroCube, prvi hrvatski satelit, a na koncu je naprvaljena i radioamaterska veza! Polaznicima je pokazano i kako se ista logira u sustav.

Cijela srijeda je pripala radionici robotike koju je vodio Igor Radanović, predsjednik Društva pedagoga tehničke kulture Split. Djeca su upoznata s osnovama robotike, vrstama i karakteristikama robota i osnovama programiranja. U sklopu radionice, polaznici su načinili i automatizirani model prometnog raskrižja.

U četvrtak prijedodne, provedena je radionica blokovskog programiranja. Radionicu je vodila Josipa Šimunović, nastavnica informatike u splitskoj Elektrotehničkoj školi. Cilj radionice je bio upoznati učenike s osnovama programiranja na zabavan i interaktivan način. Kroz radionicu, djeca su naučila kako koristiti vizualne blokove za kodiranje te su korak po korak kreirala vlastitu funkcionalnu igricu. Radionica je prošla u veselom i motivirajućem okruženju, a učenici su pokazali veliki interes i kreativnost u stvaranju svojih igara. Kroz ovaj projekt, cilj je bio ne samo naučiti osnove programiranja, već i potaknuti djecu na razvoj logičkog razmišljanja i rješavanje problema.

Toga dana popodne je održana i radionica modeliranja 3D olovkom, koju je vodila Lucija Andrea Skočić, stručna suradnica Zajednice tehničke kulture grada Splita. U okviru radionice, polaznici su svladali uporabu 3D olovke i pritom izradili modele Spužva Boba Skockanoga, cvijeća, leptira, Eiffelovog tornja, vrtuljka, planeta, teleskopa, puzzla, automobila, dupina, naočala, panda, rakete, zeca, bora...

Posljednjeg dana Ljetne škole, održana je radionica graditeljstva. Vodila ju je Alenka Šimić, učiteljica tehničke kulture i informatike u OŠ kneza Branimira u Donjem Muću. Učenici su izrađivali makete obiteljske kuće i zgrade, služeći se različitim materijalima: kartonom, kapa pločom, balzom, umjetnom travom i dekorativnim pijeskom. Osnovna maketa je bila svima zadana sastavim i radioničkim crtežima, radnom listom i operacijskom listom, a nadogradnje – poput ograde, bazena, ceste i sl. – djeca su izrađivala samostalno, prema vlastitim idejama. Učenici su naučili osnovne pojmove u tehničkom crtanju, norme, vrste tehničkih crteža, vrste crta, redoslijed radnih operacija, mjere zaštite na radu i što je najvažnije, međusobnu suradnju i toleranciju.

Pored svega toga, za polaznike Ljetne škole su u večernjim satima održavana i predavanja iz astronomije, promatranja nebeskih tijela teleskopom i upoznavanje sa zvjezdanim nebom s terase zvjezdarnice. U neobično prohladnim ljetnim večerima, učenici su dobili priliku kroz teleskop baciti pogled na skoro puni Mjesec i dva objekta dalekog svemira: zvjezdano jato M13 i planetarnu maglicu M27. Usto su, za dnevno promatranje, teleskopom viđeni i planet Venera i pjege na Suncu. I za taj astronomski dio programa Ljetne škole je bio zadužen astronom-animator Udruge Zoran Knez.

I ovu Ljetnu školu tehničkih aktivnosti u ZSM-u je organizirao i njen rad u potpunosti koordinirao tajnik Udruge Tomislav Nikolić.

Druga ljetna škola tehničkih aktivnosti

U zvjezdarnici udruge Zvezdano selo Mosor (ZSM) u Gornjem Sitnom je u vremenu od 28. srpnja do 1. kolovoza održana druga ovogodišnja Ljetna škola tehničkih aktivnosti za učenike osnovnih škola. ZSM organizira škole tehničkih aktivnosti već skoro četvrt stoljeća. U tom je vremenu te učeničke kampove tijekom školskih praznika pohađalo ukupno blizu 2200 polaznika

osnovnih i srednjih škola. U radu ove Ljetne škole je sudjelovalo 18 učenika osnovnih škola iz RH. Za njih je u tome razdoblju priređeno sedam raznovrsnih radionica.

Popodne prvog dana Ljetne škole je na rasporedu bila astronomska radionica. Vodio ju je astronom-animator ZSM-a Zoran Knez, a u sklopu nje su polaznici upoznati s korištenjem jednog planetarijskog programa za računalu. Polaznici su naučili simulirati izgled neba u zadano vrijeme i za zadano mjesto na Zemlji i drugim planetima.

Utorak prijepodne je održana radionica graditeljstva, koju je vodila Alenka Šimić, prof., učiteljica tehničke kulture i informatike u OŠ kneza Branimira u Donjem Muću. Polaznici su izrađivali makete školske zgrade sa obnovljivim izvorom energije i maketu vrtnog paviljona od različitih materijala: kartona, papira, kapa ploče, drva i dekorativnog pijeska. Osnovne makete su bile zadane sastavnim i radioničkim crtežima, radnom listom i operacijskom listom, a nadogradnju su izradili samostalno, prema vlastitim idejama (ograda, drveće, cesta i sl.) Djeca su naučila primjenu obnovljivih izvora energije i osnovne pojmove u tehničkom crtanju, norme, vrste tehničkih crteža, vrste

crtu, redoslijed radnih operacija, mjere zaštite na radu i sl.

U popodnevnim satima istoga dana, na rasporedu je bila radionica modeliranja 3D olovkama. Tu je radionicu vodila Lucija Andrea Skočić, stručna suradnica Zajednice tehničke kulture grada Splita. U okviru radionice, polaznici su svladali uporabu 3D olovke i pritom izrađivali modele cvijeća, leptira, Eiffelovog tornja, klupa, planeta, teleskopa, puzzla, automobila, dupina, naočala, panda, rakete, zeca, bora...

Cijela srijeda je pripala radionici robotike koju je vodio Igor Radanović, predsjednik Društva pedagoga tehničke kulture Split. Djeca su upoznata s osnovama robotike, vrstama i karakteristikama robota i osnovama programiranja. U sklopu radionice, polaznici su načinili i automatizirani model prometnog raskrižja. Radanoviću je pomagala Fadila Zoranić, pedagoginja splitske OŠ Spinut, koja je ujedno bila i pedagoški mentor u ovoj Ljetnoj školi.

U četvrtak je provedena cjelodnevna radionica raketnog modelarstva, koju je uz asistenciju Fadile Zoranić vodio Martin Olujić, predsjednik Zajednice

tehničke kulture grada Splita. Polaznici su se upoznali s osnovama raketnog modelarstva, tako da su veći dio dana su izrađivali rakete s padobranom, uz posebnu pozornost na pozicioniranje stabilizatora, način izrade i slaganje padobrana, obradu glave rakete i sl. Učenici su upoznati i s pravilima državnog natjecanja raketnog modelarstva. Radionica je okončana uspješnim lansiranjima nekoliko raketa. Martin Olujić je usto u popodnevним satima za polaznike održao i radionicu origamija – vještine svijanja papira.

Prijepodne posljednjeg dana ove Ljetne škole, provedena je radionica blokovskog programiranja. Radionicu je vodila Josipa Šimunović, nastavnica informatike u splitskoj Elektrotehničkoj školi. Cilj radionice je bio upoznati učenike s osnovama programiranja na zabavan i interaktivan način. Kroz radionicu, djeca su naučila kako koristiti vizualne blokove za kodiranje te su korak po korak kreirala vlastitu funkcionalnu igricu. Radionica je prošla u veselom i motivirajućem okruženju, a učenici su pokazali veliki interes i kreativnost u stvaranju svojih igara. Kroz ovaj projekt, cilj je bio ne samo naučiti osnove programiranja, već i potaknuti djecu na razvoj logičkog razmišljanja.

nja i rješavanje problema.

U petak popodne je provedena i kratka radioamaterska radionica, koju je vodio Luka Štrbac, mladi član splitskog Radio kluba Marjan. U radionici je bilo riječi o radiogoniometriji, pa su spomenuta svjetska natjecanja u Hrvatskoj, kao i mnogobrojna natjecanja na lokalnoj razini. Bilo je riječi i o osnovnim pojmovima iz elektrotehnike, demonstrirano je postavljanje i rad UKV postaje, protumačene su vrste antena i način njihove izrade, spomenut je i CroCube, prvi hrvatski satelit, a na koncu je napravljena i radioamaterska veza!

Pored svega toga, za polaznike Ljetne škole su u večernjim satima održavana i predavanja iz astronomije, promatranja nebeskih tijela teleskopom i upoznavanje sa zvjezdanim nebom s terase zvezdarnice. Učenici su dobili priliku kroz teleskop baciti pogled na Mjesec i planete Mars i Saturn, te na nekoliko objekata dalekog svemira: kuglasto zvjezdano jato M13, planetarne maglice M27 i M57, te galaktiku Andromedu. I za taj astronomski dio programa Ljetne škole je bio zadužen astronom-animators Udruga Zoran

Knez, a pomogli su mu i mladi članovi Udruge Anđela Kavelj i Duje Barić.

I ovu Ljetnu školu tehničkih aktivnosti u ZSM-u je organizirao i njen rad u potpunosti koordinirao tajnik Udruge Tomislav Nikolić.

Radioamaterski kamp za mlade "Zvezdano selo Mosor 2025."

U zvjezdarnici u Gornjem Sitnom je u vremenu od 24. do 31. kolovoza održan Radioamaterski kamp za mlade "Zvezdano selo Mosor 2025.", sedamnaesta takva manifestacija dosad. Organizatori kampa su bili Hrvatski radioamaterski savez (HRS) i udruga Zvezdano selo Mosor (ZSM). S 28 polaznika, učenika osnovnih i srednjih škola iz RH i BiH, ovogodišnji radioamaterski kamp je bio najbrojniji dosad!

O polaznicima su se brinuli i podučavali ih mentori Emil Unger (9A7EU), Luka Štrbac (A3CHG), Borna Ulrich (9A3BCU) i Igor Videc (9A6NVI). Uz Ungera, voditelj kampa je bio i Petar Papoči (9A7PP).

Učesnici su bili podijeljeni u tri skupine, a program je uključivao radioamaterski tečaj, te radionice elektroničkog konstruktorstva, rada s radioamaterskim satelitima i drugih praktičnih aktivnosti. Pored toga, za trajanja kampa je u zvjezdarnici biti aktivna i postaja 9A0HRS, kojom su se služili i njegovi

mladi polaznici. Zvezdarnicu su za trajanja kampa posjetile i Marija Sorić (9A6FAX), tajnica HRS-a.

Tijekom rada Kampa, njegovi stariji polaznici su bili aktivni s postaje 9A0HRS, u kratkovalnom području. U okolici planinarskog doma Umberto Girometta na Mosoru je provedena i pokazna vježba iz ARG-a, omiljene aktivnosti mladih radioamatera na otvorenom, puno poznatije kao „lov na lisice“.

Dio spretnijih polaznika je u radionici elektronike od materijala dostupnog „u kitu“ izradio ARG odašiljač. Trinaestoro polaznika je pored toga sudjelovalo i u inicijalnom tečaju radiotelegrafije. Na koncu, petnaestoro polaznika je nakon višednevne poduke iz osnova radioamaterstva polagalo ispit, te položilo početnički („P“) razred.

Za polaznike su u popodnevним satima bili organizirani odlasci na kupanje u Stobreč. U večernjim su satima, pak, za njih bila upriličena i uobičajena predavanja iz astronomije i astronomska promatranja nebeskih objekata. U okularu teleskopa su se našli Mjesec, Saturn, te više objekata dalekog sve-mira. Te je aktivnosti vodio astronom-animador ZSM-a Zoran Knez.

U organizaciji kampa je sudjelovao i tajnik ZSM-a Tomislav Nikolić.

Promatranje okultacije Saturna Mjesecom

Dana 4. siječnja smo imali priliku na večernjem nebu vidjeti jednu razmjerno rijetku astronomsku pojavu: okultaciju planeta Saturna Mjesecom! Na svom putu oko Zemlje, naš je prirodni satelit na kratko vrijeme bio pokrio puno veći, ali i puno udaljeniji planet ovjenčan prstenom. Okultacija je započela u 18:47 sati, kada je Mjesec počeo pokrivati Saturnov prsten, a okončana je nekoliko minuta nakon 19:30 sati, ponovnim pojavljivanjem velikog planeta iza Mjesečevog oboda.

Kako se okultacija događala u večernjim satima, kako je njena geometrija bila osobito povoljna za promatranje i kako je nebo bilo posve vedro, s terase zvjezdarnice Zvezdanog sela Mosor u Gornjem Sitnom je bilo provedeno i javno promatranje te pojave.

Okultacija je praćena dvama teleskopima i s nekoliko panoramskih dalekozora, a u promatranju je sudjelovalo tridesetak zvjezdoljubaca koje temperatura bliska ništici nije mogla obeshrabriti. Promatranje je vodio astronom-animator Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez, a pomagali su mu mladi čla-

novi Udruge Anđela Kavelj i Duje Barić.

Četrnaesta Noć muzeja u ZSM-u

U obilježavanje Noći muzeja se dana 31. siječnja, po četrnaesti put uzastopce, uključila i udruga Zvezdano selo Mosor. U zvjezdarnici u Gornjem Sitnom je još jednom za sve posjetitelje bio priređen raznolik program. Ukupno 620 građana svih uzrasta je moglo uživati u nastupima glumaca i glazbenika, mladih i onih malo starijih, ali i poslušati predavanje sa svemirskom tematikom. Dakako, ulaz je za sve zainteresirane bio posve besplatan.

Nakon što je posjetitelje s nekoliko prigodnih riječi pozdravio Tomislav Nikolić, tajnik Udruge i glavni organizator ovog događanja, otvorena je i izložba „Maketarstvo u Splitu i osnove maketarstva“. Autori izložbe su Mihael Golubić, Igor Šušmelj, Davor Filaković i Edo Modun, članovi splitskih maketarskih klubova "Danijel Vuković" i "Reoplan". Edo Modun je usto održao i kratku prezentaciju kojom je prisutne htio upoznati s osnovama modelarstva i maketarstva, u Splitu, u Hrvatskoj, ali i u ostatku svijeta. Posjetitelji su do kraja programa mogli razgledati izložke.

Program je nastavljen predstavljanjem slikovnice autorice Vesne Jukić-

Oštrek, dipl. knjižničarke Gradske knjižnice Marka Marulića Split. Slikovnicu su ilustrirala djeca splitskog DV Radost/PO Popaj, dok je za njeno konačno likovno oblikovanje zaslužna ilustratorica Dona Tomić. Slikovnicu je predstavila njena autorica, a nekoliko odlomaka iz knjige je pročitao deveterogodišnji Karlo Brešković. U tom djelu programa su sudjelovali i Grozdana Ribičić, ravnateljica Gradske knjižnice Marka Marulića, te Siniša Gašparević, direktor splitske tvrtke „Parkovi i nasadi“ d.o.o. Slikovnica „RazlistAJMO grad!“ je objavljena upravo uz idejni poticaj i financijsku potporu „Parkova i nasada“, a Gašparević je prisutne ukratko upoznao s aktivnostima koje to poduzeće poduzima kako bi Split postao što zelenijim.

Uslijedio je nastup vokalnog sastava „More“, koji djeluje pri OŠ „Visoka“. Članice skupine, učenice šestog razreda Paula Čapalija, Marijeta Milić i Gabriela Vucić, neobičnom su zrelošću izvele niz zahtijevnih višeglasnih skladbi iz tradicijskog stvaralaštva. Za nastup ih je pripremila njihova nastavnica glazbene kulture Helena Pelić.

Nakon što je član Udruge hrvatskih aforista i humorista Nađan Dumanić

pročitao nekoliko šaljivih pjesama na "spliskom" govoru, na rasporedu se našla projekcije kratkometražnog igranog filma "Šimin dnevnik". Film su proizveli članovi filmske grupe OŠ „Srinjine“ Manuela Petričević, Klara Sorić i Šime Ordulj, koji su uz svoju mentoricu Teu Radić i osobno sudjelovali u programu Noći muzeja.

Potom su na red došli učenici OŠ „Kman Kocunar“! Prvi je na redu bio scenski nastup učenika te škole, koje je vodila njihova ravnateljica Sanja Sinovčić. Igrokaz kojega su djeca izvela je bio naslovljen s "Treće priče velikih i malih muzeja - Bitno je očima nevidljivo", što je bilo u skladu s ovogodišnjom temom Noći muzeja: „Muzeji – vidljivi i nevidljivi“. Nakon toga je nastupio i školski zbor OŠ „Kman Kocunar“, pod ravnanjem prof. glazbene kulture Mirele Todorčić.

U literarnom intermezzu, Marica Grgurinović je pročitala odlomak iz romana „Nevidljivi gradovi“ Itala Calvina, dok je Tea Radić pročitala dio scenarija kratkometražnog dokumentarnog filma „Put kojim idemo“.

Narednu točku programa je izvela mješovita klapa Šuferini koja nešto više

od tri godine djeluje pri Udruzi „Cvit Srinjina“. Voditeljica klape je profesorica glazbe Helena Pelić, a i na njihovu repertoaru su bile izvorne klapske pjesme, uključujući i omiljenu „Vratija se Šime!“.

Središnji dio i ovogodišnjeg programa Noći muzeja u Zvezdanom selu Mosor je bilo znanstveno-popularno predavanje. Održala ga je doktorica astrofizike Lana Ceraj, vanjska suradnica zagrebačkog Instituta Ruđer Bošković i zaposlenica udruge MUZZA. Predavanjem pod nazivom „U dvoje je ljepše: Otkrivanje dvojnih sustava zvijezda kroz oči svemirske letjelice Gaia“, mlada je astrofizičarka prisutne povela u svijet pomračujućih dvojnih zvijezda koje opaža taj ESA-in astrometrijski svemirski teleskop. Nakon predavanja, posjetitelji su mogli postavljati pitanja vezana uz svemir i astrofiziku.

U dva navrata, sredinom večeri i na kraju programa, s terase zvjezdarnice su bila provedena i astronomska promatranja neba teleskopima. Promatranje je vodio astronom-animator Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez, uz asistenciju mladih članova Udruge Nanda Kuprešanina, Duje Barića, te Marte i Luke Jerčić. Kao i uvijek, promatranje je izazvalo veliko zanimanje posjetite-

lja, a teleskopi su bili usmjereni u Jupiter i Veliku Orionovu maglicu. Cjelokupni program je okončan u 1 sat poslije ponoći.

3. Žrvnjeva škola u ZSM-u

U organizaciji žrnovničke udruge Žrvanj, a u okviru 3. Žrvnjeve škole, dana 5. ožujka u večernjim satima su u zvjezdarnici Zvezdanog sela Mosor u Gornjem Sitnom za polaznike Škole održana dva predavanja. Za četrdesetak prisutnih, najprije je predavanje pod nazivom Povijest meteorologije i meteorologija u planini održao Rade Popadić, osnivač udruge Crometeo. Kako su važan segment Žrvnjeve škole i izleti na obližnje planine, Popadić se posebno osvrnuo na vremenske neprilike kojima izletnici mogu biti izloženi u planinskim predjelima.

U astronomskom dijelu programa, polaznici Žrvnjeve škole su prvo s terase zvjezdarnice kroz teleskop promotрили tanki srp planeta Venere. Potom ih je u velikoj dvorani astronom-animatör Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez putem računalne simulacije upoznao s onim što se ovih dana vidi na našem nebu. Program je zaključen drugim dijelom promatranja teleskopom s tera-

se. U okularu su se našli Mjesec, planet Jupiter i Velika Orionova maglica. Knez je prisutne upoznao i s položajima najsajnijih zvijezda i najupečatljivijih zvijezda, a pokazao im je i kako pomoću Velikih Kola pronaći Sjevernjaču.

Dan planeta Zemlje 2025. u ZSM-u

Povodom međunarodnog Dana planeta Zemlje, 22. travnja, udruga Zvezdano selo Mosor je ovog utorka provela prigodni program temeljen na Školi u prirodi, koju Udruga organizira već dvadeset treću godinu. Tema ovogodišnjeg Dana planeta Zemlje je bila "Naša snaga, naš planet". U programu je sudjelovalo 40 učenika petih razreda Osnovne škole Split 3, pod vodstvom njihovih učiteljica, te djelatnici Parkova i nasada d.o.o., Split.

Poučni izlet je započeo u 9 sati, uz rijeku Žrnovnicu, gdje ih je s prirodnim osobitostima toga kraja upoznao Tomislav Nikolić, tajnik Zvezdanog sela Mosor i voditelj programa Škole u prirodi. Nikolić je istaknuo važnost biljaka i životinja za život ljudi i potrebu za razvijanjem znanja o zaštiti čovjekovog okoliša.

Nakon što su kredama u boji motivima proljeća oslikala asfalt pred ulazom u zvjezdarnicu, djeca su dobila priliku i poslušati kratko predavanje djelatnice Parkova i nasada d.o.o. Antonije Miletić, mag.ing.kraj.arh. Predavanje je za temu imalo "Zelenilo u gradu Splitu". Prije predavanja, učenicima se i s nekoliko prigodnih riječi obratio Siniša Gašparević, direktor Parkova i nasada d.o.o.

Program je nastavljen pred samom zvjezdarnicom ZSM-a, i to sadnjom ukupno 130 sadnica hibiskusa, ružmarina, lavande, smilja, ukrasne koprive i kadulje. Sadnju je vodila Nataša Nezmeškal, voditeljica dijela održavanja gradskog zelenila Parkova i nasada d.o.o.

U velikoj dvorani zvjezdarnice, upriličeno je i za program „Škole u prirodi“ uobičajeno predavanje pod nazivom „Sunčev sustav“. Njega je održao astronom-animator Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez, a učenici su pokazali znatno zanimanje za tu svemirsku temu.

Kako je dobro vrijeme išlo na ruku i organizatorima i djeci, uslijedilo je upoznavanje okoliša panoramskim teleskopom, provedeno s terase zvjez-

darnice. Jedan instrument je bio usmjeren na Vickov stup, a drugi k središtu grada Splita.

Cijela manifestacija je nakon 14 sati okončana sportskim programom na terenima S. C. „Maslina“ u Donjem Sitnom.

Izvanučionička nastava za studente Filozofskog fakulteta

Za studente Filozofskog fakulteta u Splitu, udruga Zvezdano selo Mosor je četrnaestu godinu za redom organizirala izvanučioničku nastavu u području Poljica. U programu je sudjelovalo pet studentica pete godine Studija učitelja, a u sklopu kolegija „Izvanučionička nastava prirode i društva u obrazovanju za održivi razvoj“. Studentice je vodila nositeljica toga kolegija, izv. prof. dr. sc. Vesna Kostović-Vranješ. Program je realizirao prof. Bože Ujević, ravnatelj OŠ Kamen-Šine, a u organizaciji je sudjelovao i Tomislav Nikolić, voditelj programa Škole u prirodi Zvezdanog sela Mosor i tajnik Udruge.

U okviru ove nastave, studentice su obišle područje nekadašnje Poljičke republike, od rijeke Žrnovnice, preko mjesta Srinjina, Tugara, Gata i Gornjeg

Sitnog, do zvjezdarnice Zvezdanog sela Mosor na vrhu Makirini. Tijekom obilaska, prof. Ujević ih je upoznao s prirodnim i povijesnim znamenitostima toga kraja.

Terenska nastava je obuhvatila i posjete crkvi Sv. Jure na Gracu, te crkvi Sv. Ciprijana i Povijesnom muzeju Poljica u Gatima. Studenticama je u Gatima o povijesti Poljičke republike, poljičkom statutu, popima glagoljašima, kulturnom značaju sakralnih objekata i drugim osobitostima toga kraja rječito govorio prof. Ujević. Uslijedio je posjet crkvi Sv. Klementa na mjesnom groblju u Gornjem Sitnom, podno zvjezdarnice, da bi nastava bila okončana posjetom samom Zvezdanom selu Mosor. Za goste s Filozofskog fakulteta je s terase objekta upriličeno razgledavanje okolice panoramskim dalekozorom: promatrani su Vickov stup i grad Split.

Predavanje o galaksijama u ZSM-u u okviru Festivala znanosti

U velikoj dvorani zvjezdarnice Zvezdanog sela Mosor u Gornjem Sitnom je

u petak, 9. svibnja, u sklopu ovogodišnjeg Festivala znanosti kojega je organiziralo Sveučilište u Splitu, održano znanstveno-popularno predavanje pod nazivom "Kratka povijest galaksije". O povijesti istraživanja naše galaksije Mliječnog Puta, vrstama galaksija koje vidimo u svemiru i procesima koji se u njima odvijaju, govorio je dr. sc. Lovro Palaversa, viši znanstveni suradnik u Laboratoriju za Astrofiziku i astročestičnu fiziku Zavoda za eksperimentalnu fiziku Instituta Ruđer Bošković u Zagrebu.

Predavanju je prisustvovalo ukupno šezdesetak zvezdoljubaca, među njima i učenici OŠ Okruk iz Okruga Gornjeg na Čiovu. Prije predavanja je sve prisutne pozdravio i gostujućeg predavača predstavio tajnik Zvezdanog sela Mosor Tomislav Nikolić. Nakon što je dr. Palaversa odgovorio na veći broj pitanja postavljenih po okončanju predavanja, s terase zvezdarnice je provedeno i kratko promatranje neba teleskopom. U okularu su se našli planet Jupiter i njegovi mjeseci, a promatranje je vodio astronom-animator Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez.

Predavanje u Zvezdarnici Zagreb

Dana 21. svibnja, u predavaonici Zvezdarnice Zagreb je održano znanstvo-popularno predavanje pod nazivom "Čudesne Webbove fotografije". Dvosatno predavanje je održao astronom-animator Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez.

Kratki opis predavanja: U nepune tri godine znanstvenog opserviranja, NASA/ESA/CSA-in Svemirski teleskop James Webb je stvorio bogate arhive podataka o najraznovrsnijim kozmičkim objektima i procesima, od onih u Sunčevu sustavu, do onih koje vidimo na samom početku vremena. Njime su već ostvarena brojna intrigantna otkrića, pronađeni ili barem naslućeni odgovori na neka od gorućih pitanja s područja astrofizike i kozmologije, ali i prepoznate nove zagonetke, koje bi u narednim godinama mogao razriješiti upravo taj instrument. No, Webb nas je pored svega toga zadivio i svojim čudesnim fotografijama snimljenima u infracrvenom području!

Noć Perzeida u ZSM-u

Udruga Zvezdano selo Mosor je i ove godine, u utorak uvečer 12. kolovoza, organizirala tradicionalno promatranje meteorskog roja Perzeida. Pro-

gram u noći Perzeida je započeo znanstveno-popularnim predavanjem pod nazivom "Zvezdarnica Vera Rubin: spremna za snimanje filma noćnog neba", kojega je u dobro popunjenoj velikoj dvorani zvezdarnice održao naš ugledni astrofizičar prof. dr. sc. Željko Ivezić. Na početku programa je okupljene zvezdoljupce pozdravio i predavača najavio Tomislav Nikolić, tajnik Udruge i organizator ovog događanja.

Prof. Ivezić je predavač na Sveučilištu savezne države Washington i od 2021. g. voditelj izgradnje Zvezdarnice Vera Rubin u Čileu. Njegovo nadasve zanimljivo predavanje, koje je unatoč obilju iznesenih tehničkih pojedinosti bilo lako razumljivo i prosječnom zvezdoljupcu, ticalo se upravo izgradnje, svrhe i svojstava toga prvorazrednog opservatorija, kao i prvih rezultata ostvarenih iz njega. Po okončanju predavanja, prof. Ivezić je odgovorio i na nekoliko intrigantnih pitanja, poput onoga kako na opserviranje utječe ogromno mnoštvo novih satelita ili onoga o tome zašto je za reflektivni sloj primarnog zrcala izabrano srebro i može li taj sloj biti zaštićen nekom vrstom premaza.

Nakon predavanja je s terase zvjezdarnice bilo provedeno promatranje neba: posjetitelji su golim okom lovili nebeske krijesnice Perzeide, ali su isto tako imali priliku i kroz teleskop baciti pogled na Mjesec, odnosno planete Saturn i Neptun.

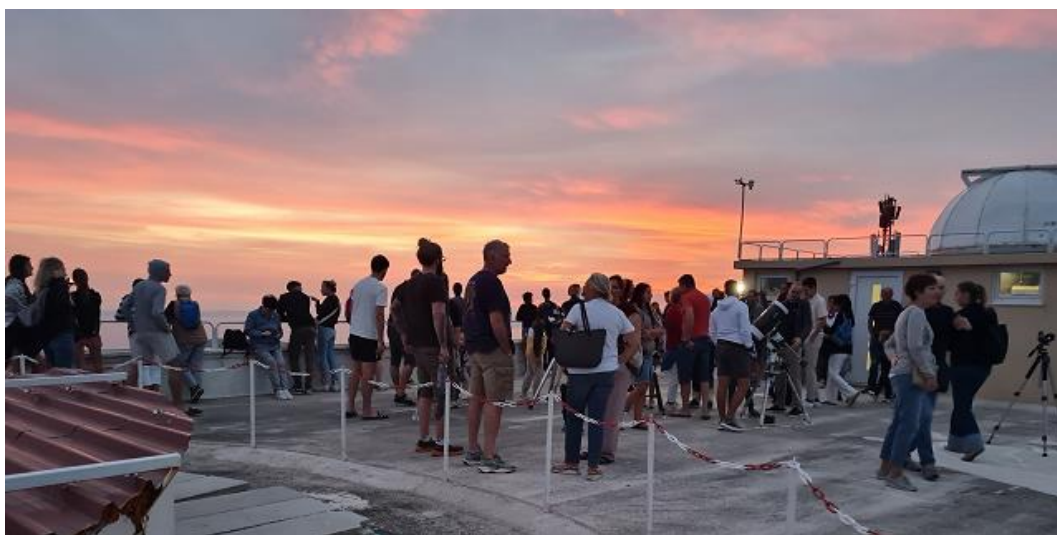

Unatoč skoro punom Mjesecu, viđeno je nekoliko desetaka sjajnih meteora. Za provedbu toga dijela programa je bio zadužen astronom-animatorski Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez. Pri tom su mu od velike pomoći bili i mladi članovi Udruge Anđela Kavelj, Duje Barić, Marta Jerčić i Luka Jerčić. Program je okončan u 1 sat nakon ponoći, a do tada je zvjezdarnicu posjetilo oko 800 građana!

Promatranje potpune pomrčine Mjeseca

Dana 7. rujna dogodila se potpuna pomrčina Mjeseca koja je bila vidljiva iz naših krajeva. Zvezdano selo Mosor otvorilo je svoja vrata svim posjetiteljima u 19:30, točno u trenutku kada je Mjesec u potpunosti ušao u područje Zemljine sjene.

70-ak zainteresiranih građana i ljubitelja astronomije okupilo se na zvjezdarnici u Gornjem Sitnom na promatranju kojeg je organizirao tajnik ZSM-a Tomislav Nikolić. Voditelj promatranja bio je Duje Barić uz asistenciju Anđele Kavelj te Marte i Luke Jerčića, članova Zvezdanog sela Mosor.

Vremenski uvjeti u početku nisu bili naklonjeni nazočnim građanima. Naoblaka je spriječila promatranje tzv. "Krvavog Mjeseca" za vrijeme maksimuma pomrčine. Oko 21h sramežljivi Mjesec se konačno pojavio iza oblaka, na oduševljenje malobrojnih, ali upornih posjetitelja. Iako nije bio crvene boje, čak i Mjesec koji izlazi iz Zemljine sjene je bio atrakcija za prisutne posjetitelje. Promatranje potpune pomrčine Mjeseca se pratilo uz pomoć četiri teleskopa koja su bila na raspolaganju zainteresiranim građanima.

Obilježavanje Svjetskog tjedna svemira

Svjetski tjedan svemira, najveća globalna manifestacija posvećena svemirskoj znanosti i tehnologiji, obilježena je i ove godine, i to u vremenu od 4. do 10. listopada. Tema Svjetskog tjedna svemira je ovaj put bila „Živjeti u svemiru“, čime je pozornost bila usmjerena na inovacije i tehnologiju koji bi

omogućili život ljudi izvan našeg planeta, kao i na izazove s kojima se suočavamo pripremajući se za taj pothvat.

Udruga Zvezdano selo Mosor se uključila u obilježavanje Svjetskog tjedna svemira nizom edukativnih aktivnosti. Tijekom održavanja manifestacije, u sklopu programa Škole u prirodi, zvezdarnica Zvezdanog sela Mosor u Gornjem Sitnom je ugostila učenike nižih razreda OŠ Žrnovnica, OŠ Plokite i OŠ Zagvozd. Za ukupno oko 130 đaka koji su sudjelovali u programu, održana su predavanja o Sunčevom sustavu, a u slučaju malih Žrnovčana, i promatranje planeta Saturna teleskopom s terase zvezdarnice. Predavanja i promatranje je vodio astronom-animator Udruge Zoran Knez.

Za dvadesetak učenika nižih razreda OŠ Bol je u Gradskoj knjižnici Marka Marulića – Brodarica održano predavanje o Sunčevom sustavu, ali i likovna

radionica oslikavanja planeta! Te je aktivnosti vodio student fizike splitskog PMF-a Duje Barić, član udruge Zvezdano selo Mosor i astronomske sekcije Fizikalnog društva Split.

Duje je pored toga predavanje iste tematike na istom mjestu održao i za šezdesetak učenika viših razreda splitske OŠ Kman Kocunar. Planirano promatranje Mjeseca i planeta Saturna s terase knjižnice, moralo je nažalost otpasti zbog naoblake.

Spomenute aktivnosti je organizirao i pomogao provesti u djelo tajnik Udruge Tomislav Nikolić.

Povrh svega, na početku i kraju Svjetskog tjedna svemira, u zvezdarnici u Gornjem Sitnom su u večernjim satima primani posjetitelji koji su imali priliku kroz teleskop pogledati Mjesec, planet Saturn i niz objekata dalekog

svemira. Nekoliko desetaka zvjezdoljubaca se usto upoznalo s položajima najsajnijih zvijezda vidljivih u ovo doba godine, izgledom najupečatljivijih zvijezda, razlikama između planeta i zvijezda, kao i time kako pronaći Sjevernjaču.

Cilj svih ovih aktivnosti je bila popularizacija astronomije među najmlađima, ali i među širom populacijom, te poticanje zanimanja za znanost, tehnologiju i svemirska istraživanja.

Posjet studenata pomorstva ZSM-u

Dana 5. studenog, u popodnevnim satima, u posjet zvjezdarnici udruge Zvezdano selo Mosor u Gornjem Sitnom su zajedno stigle dvije skupine studenata pomorstva. U jednoj od njih je bilo 45 polaznika V semestra prijediplomskog studija Pomorske nautike Pomorskog fakulteta u Splitu, dok su u drugoj bila četiri kadeta četvrte godine združenog sveučilišnog integriranog prijediplomskog i diplomskog studija Vojno pomorstvo: smjer Vojna nautika. Studente su vodili njihovi profesori dr. sc. Zvonimir Lušić i Stipe Galić, odnosno kapetan korvete doc. dr. sc. Tomislav Sunko. Za obje skupi-

ne je taj posjet bio dio praktične nastave iz kolegija Astronomska navigacija.

Udruga Zvezdano selo Mosor na ovaj način već petnaestu godinu surađuje s Pomorskim fakultetom. Kao i uvijek dosad, studenti su na početku posjeta pod vodstvom prof. Lušića s terase zvjezdarnice proveli vježbu rukovanja sekstantom. Nakon toga je za njih u velikoj dvorani zvjezdarnice održano jednosatno predavanje o nekim astronomskim zanimljivostima vezanima uz promatranje "supermjeseca", izgled Saturna ove godine i istraživanje Marsa svemirskim letjelicama. Posjet studenata je okončan astronomskim promatranjem neba s terase zvjezdarnice. Veći teleskop je bio usmjeren na planet Saturn, a manji dalekozor na sjajni i posve puni Mjesec.

Uz trojicu profesora, i ovaj posjet studenata je pomogao provesti u djelo tajnik Zvezdanog sela Mosor Tomislav Nikolić. Predavanje je održao i promatranje neba vodio astronom-animador Udruge Zoran Knez.

Sudjelovanje na Danima tehničke kulture

U sklopu Dana tehničke kulture koji su u 12. i 13. studenog održani u split-

svoj OŠ Brda, u četvrtak je udruga Zvezdano selo Mosor upriličila i kratki astronomski program koji se sastojao od predavanja o Sunčevom sustavu i promatranja planeta Saturna teleskopom. Predavanju u učionici fizike je prisustvovalo 35 učenika, a promatranje je provedeno s balkona školske knjižnice.

Uz školu domaćina, Dane tehničke kulture su organizirale i provele u djelo Zajednica tehničke kulture grada Splita i nekoliko njenih udruga članica, uključujući tu i Zvezdano selo Mosor. Predavanje je održao i promatranje vodio astronom-animator Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez, a uz osoblje škole, u provedbi je sudjelovao i tajnik Udruge Tomislav Nikolić.

Posjet učenika iz Omiša i Splita Zvezdanom selu Mosor

Dana 28. studenog, zvjezdarnicu Zvezdanog sela Mosor u Gornjem Sitnom je posjetilo četrdeset učenika petih i šestih razreda osnovnih škola "Josip Pupačić" iz Omiša i "Plokite" iz Splita. Pod vodstvom svojih nastavnika Ivice Štrbca, Tomislava Tafre i Tomislava Sorića, djeca su u zvjezdarnicu stigla u okviru izvannastavnih aktivnosti iz astronomije.

Za njih su u velikoj dvorani održani predavanje i radionica s temama iz

zvjezdoznanstva, a na terasi zvjezdarnice je upriličeno i promatranje neba teleskopom. Učenici su dobili priliku pogledati kratere na Mjesecu, vidjeti tanki Saturnov prsten, izbrojiti mjesece oko planeta Jupitera i diviti se zimskom zvjezdanom jatu Vlašići. Promatrenje nebeskih tijela je vodio astronom-animator Zvezdanog sela Mosor Zoran Knez, a cijelu aktivnost je kao i uvijek pomogao provesti u djelo tajnik Udruge Tomislav Nikolić.

Nakon noćenja u zvjezdarnici, učenici iz Omiša i Splita su svojim kućama otišli puni najljepših dojmova.

OSTALO

Odbor za dodjelu Nagrade „Faust Vrančić“ je na sjednici održanoj 31. ožujka 2025. donio Odluku o dodjeli Državne nagrade tehničke kulture „Faust Vrančić“ za 2024. godinu. Nagradu dodjeljuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih RH. Ukupno je dodijeljeno sedamnaest nagrada: jedna nagrada za životno djelo, dvanaest godišnjih nagrada pojedincima i četiri go-

dišnje nagrade udrugama. Nagradu „Faust Vrančić“ za životno djelo je dobio predsjednik Zajednice tehničke kulture grada Splita i član Upravnog odbora Zvezdanog sela Mosor Martin Olujić, dok je godišnju nagradu dobila i udruga Zvezdano selo Mosor. Nagrade su uručene 19. svibnja, u prostorijama Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih RH.

Dobra suradnja je ostvarena i sa županijskim i gradskim odjelom za prosvjetu, šport i tehničku kulturu, ZTK grada i županije i njihovim brojnim udrugama, osnovnim i srednjim školama, predškolskim ustanovama, te fakultetima. Rad Udruge je bio pravovremeno i iscrpno popraćen u svim vrstama medija, od tiskovina, radija i televizije, do internetskih portala.

Nastavili smo i s održavanjem profila ZSM-a u društvenoj mreži Facebook! U trenutku za-ključenja ovog izvješća, naš profil ima više od 4300 sljedbenika.

<https://www.facebook.com/Zvezdano-selo-Mosor-135244306570093/>

